

**Силабус навчальної дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ»**

Галузь знань: 23 Соціальна робота

Спеціальність: 231 Соціальна робота

Освітньо-наукова програма: Соціальна робота (2022)

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Курс: 1

Семестр: 1

Факультет	Соціальної та психологічної освіти
Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Викладач(-і)	<p>ПІБ: Коляда Наталія Миколаївна Посада: професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи E-mail: nataliya.kolyada@udpu.edu.ua</p> <p>ПІБ: Кочубей Тетяна Дмитрівна Посада: професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи E-mail: tetyana.kochubey@udpu.edu.ua</p> <p>ПІБ: Кравченко Оксана Олексіївна Посада: професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи E-mail: o.o.kravchenko@udpu.edu.ua</p> <p>ПІБ: Скочко Максим Олександрович Посада: старший викладач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи E-mail: m.skochko@udpu.edu.ua</p>
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/view.php?id=11256
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна обов'язкового компонента (ОК 05)
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	5/150
Обсяг дисципліни (години) та види занять	<p>Очна (денна) форма: лекції (20 год.), практичні (30 год.), самостійна робота (50 год.), індивідуальні завдання (50 год.).</p> <p>Заочна форма: лекції (4 год.), практичні (6 год.), самостійна робота (70 год.), індивідуальні завдання (70 год.).</p>
Політика дисципліни	<p>Академічна доброчесність. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.</p> <p>Відвідування занять. Здобувачі вищої освіти відвідують лекційні та практичні заняття відповідно до розкладу занять факультету соціальної та психологічної освіти (https://bit.ly/3EMVsFC).</p> <p>Креативна ініціатива здобувача вищої освіти (самостійне виконання навчальних завдань творчого характеру (зокрема відповідно до теми дисертаційного дослідження), висловлення власної думки, активність на заняттях, обґрунтування власної позиції).</p> <p>Аспірант має можливість: додаткову кількість балів здобувач може отримати за інші (додаткові) види роботи (виступ з науковою доповіддю, аналіз змісту самостійно обраного наукового джерела, підготовка матеріалів для</p>

	науково-практичного заходу тощо).
Що будемо вивчати?	Предметом вивчення навчальної дисципліни є оволодіння знаннями щодо концептуальних, теоретико-методологічних основ сучасних наукових досліджень, інновацій у соціальній роботі, інтернаціоналізації вищої освіти і науки, чинного законодавства у галузі науки; розвиток універсальних навичок викладача-дослідника.
Чому це треба вивчати?	Мета вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень у соціальній роботі» – підготовка докторів філософії за спеціальністю 231 Соціальна робота, забезпечення їх поглибленими знаннями, вміннями та практичними навичками щодо теоретико-методологічних засад сучасних наукових досліджень із соціальної роботи.
Яких результатів можна досягнути?	Результати навчання: РН01. Розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, загального кругозору; дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики. РН02. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми соціальної роботи. РН03. Працювати у міжнародному контексті, включаючи участь у міжнародних професійних і наукових заходах; розуміти й продукувати іншомовні наукові тексти; спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово. РН04. Застосовувати концепції, історичні надбання та сучасні теоретичні і методологічні досягнення у сфері соціальної роботи. РН05. Застосовувати сучасні електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності для моделювання процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері соціальної роботи. РН06. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері соціальної роботи та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень; критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. РН07. Будувати тлумачно-інтерпретаційні моделі для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислювати наявні та створювати нові знання та/або професійні практики у сфері соціальної роботи. РН09. Проводити міждисциплінарні дослідження з соціальної роботи з урахуванням галузевого контексту, історико-регіональних особливостей, досвіду наукових шкіл університету.

<p>Як можна використати набуті знання та уміння?</p>	<p>Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:</p> <p>Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати комплексні проблеми у сфері соціальної роботи, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК)</p> <p>ЗК01. Здатність розв’язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, загального культурного кругозору та дотримання принципів професійної етики й академічної доброчесності.</p> <p>ЗК02. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>Спеціальні компетентності (СК)</p> <p>СК01. Здатність до розуміння основних концепцій, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері соціальної роботи.</p> <p>СК02. Здатність застосовувати сучасні електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності для моделювання процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері соціальної роботи.</p> <p>СК03. Здатність виявляти, ставити та розв’язувати задачі дослідницького характеру в сфері соціальної роботи; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт та презентувати результати власних наукових досліджень.</p> <p>СК04. Здатність до побудови тлумачно-інтерпретаційних моделей для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик у сфері соціальної роботи.</p> <p>СК06. Здатність проводити міждисциплінарні дослідження з соціальної роботи з урахуванням галузевого контексту, історико-регіональних особливостей, досвіду наукових шкіл університету.</p> <p>Соціальні навички (soft-skills) відповідно до НРК:</p> <ul style="list-style-type: none"> – комунікація – вибирати і реалізовувати комунікативні стратегії і тактики відповідно до контексту педагогічної взаємодії, що передбачає здійснення педагогічної комунікації на засадах студентоцентрованого підходу, ефективно пояснювати і презентувати навчальний матеріал; – автономність та відповідальність – проводити самостійні наукові дослідження педагогічних явищ та екстраполювати їх результати в практику викладання, що передбачає здатність проявляти автономність і відповідальність у розробленні навчально-методичного забезпечення дисциплін галузі знань 23 Соціальна робота, в управлінні навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти.
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади сучасних наукових досліджень</p> <p>Тема 1: Розвиток науки в Україні</p> <p>Тема 2: Наукова галузь «Соціальна робота»</p> <p>Тема 3: Технологічні аспекти підготовки та захисту дисертації</p> <p>Змістовий модуль 2. Методологічні засади наукових досліджень</p>

	<p>Тема 4. Методологія наукового дослідження</p> <p>Тема 5. Методологічні принципи та підходи</p> <p>Тема 6. Методи емпіричного та теоретичного дослідження в соціальній роботі</p> <p>Тема 7. Технологія наукових досліджень</p> <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 3.</p> <p style="text-align: center;">Методологія соціальної роботи: інноваційні підходи</p> <p>Тема 8: Соціальна робота як наукова інноваційна спеціальність в Україні</p> <p>Тема 9: Теоретичні основи інтернаціоналізації вищої освіти і науки</p> <p>Тема 10: Управління науковими проектами</p> <p>Тема 11: Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності</p>
Обов'язкові завдання	Програма дисципліни передбачає виконання студентами завдань, передбачених планами практичних занять, виконання завдань самостійної роботи, виконання ІНДЗ (зокрема відповідно до теми дисертаційного дослідження).
Міждисциплінарні зв'язки	<p>ОК 03 Філософія науки та інновацій</p> <p>ОК 04 Наукове дослідження та академічна доброчесність</p> <p>ОК 05 Методика викладання фахових дисциплін (Соціальна робота)</p> <p>ОК 07 Інновації у соціальній роботі</p> <p>ОК 09 Виробнича: науково-викладацька практика та ін.</p>
Інформаційне забезпечення (з репозитарію, фонду бібліотеки УДПУ та ін.)	<p><i>Навчально-методичні матеріали:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідження у соціальній роботі: Антологія [упор. Т.Семигіна]. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 203 с. URL: https://www.academia.edu/ 2. Меньяло В. І. Підготовка майбутніх докторів філософії до дослідницько-інноваційної діяльності: теоретико-методичні аспекти : монографія. Херсон : Гельветика, 2020. 580 с. 3. Методичні рекомендації до проходження виробничої практики здобувачами вищої освіти ступеня «доктор філософії» спеціальності 231 Соціальна робота / Уклад. <u>Н. М. Коляда</u>, О. О. Кравченко, С. О. Роєнко. Київ, 2022. 87 с. 4. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень у соціальній роботі» (ОНП «Соціальна робота», спеціальність 231 соціальна робота): навч.-метод. посібн. / уклад.: <u>Коляда Н.М.</u>, Кочубей Т. Д., Кравченко О.О., Скочко М.О.; Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т соц. та псих. освіти, каф. соц. педагогіки та соц. роботи. Умань : УДПУ, 2022. 91 с. 5. Методологія наукових досліджень у соціальній роботі: навч.-метод. посібн. / Уклад. Н. М. Коляда, Т.Д. Кочубей, О.О. Кравченко, М.О. Скочко. Київ, 2021. 341 с. 6. Підготовка та захист дисертації доктора філософії зі спеціальності 231 Соціальна робота (методичні рекомендації) / Уклад. Н. М. Коляда, О. О. Кравченко, Н.В. Левченко. Київ, 2022. 112 с. <p><i>Наукові праці</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Карагодіна, О., Семигіна, Т. (2022). Перші дисертаційні дослідження із соціальної роботи в Україні: критична оцінка. Social Work and Education. 2022. Vol. 9, No. 1. pp. 44–55. 8. Коляда Н., Левченко Н., Заболотна О. Підготовка докторів філософії із соціальної роботи в Україні: перший досвід та

	<p>перспективи розвитку. Соціальна робота та соціальна освіта. 2021. № 2 (7). С. 291 -305.</p> <p>9. Рекомендації щодо забезпечення якості програм підготовки докторів філософії із соціальної роботи. <i>Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму</i>. 2019. № 3. С. 99 -103.</p> <p>10. Соціальна робота та соціальна освіта. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. URL: http://srsou.edu.ua</p> <p><i>Нормативні документи</i></p> <p>11. Про вищу освіту : Закон України (2014, зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text</p> <p>12. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) : Постанова КМУ № 261 від 23.03.2016 р. (зі змінами, Постанова КМУ № 283 від 03.04.2019 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF</p> <p>13. Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, зі змінами, Постановою КМ № 341 від 21.03.2022). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text</p> <p>14. Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктор філософії, галузь знань 23 Соціальна робота, спеціальність 231 Соціальна робота (наказ Міністерства освіти і науки України від 30.12.2021 р. № 1495). URL: https://bit.ly/3nemUoW</p> <p>Інформаційні джерела</p> <p>Аспірантура та докторантура. Факультет соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини. URL: https://fsou.edu.ua</p> <p>Науковий портал. УДПУ імені Павла Тичини. URL: https://nauka.udpu.edu.ua/</p> <p>Наука. МОН України. URL: https://mon.gov.ua/ua/tag/nauka</p> <p>Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: https://naqa.gov.ua/</p> <p>Неформальна освіта. Сайт факультету соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини. URL: https://is.gd/ljO2Ju</p> <p>The International Association Of Schools Of Social Work. URL: https://bit.ly/2ZYWK0N</p>
Поточний контроль	Спостереження за навчальною діяльністю аспірантів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, практичні вправи, самоконтроль, модульне тестування, виконання індивідуальних практичних та науково-дослідних завдань.
Підсумковий контроль	Екзамен

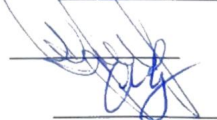
Розробники

Наталія КОЛЯДА

Тетяна КОЧУБЕЙ

Оксана КРАВЧЕНКО

Максим СКОЧКО